

A 8000

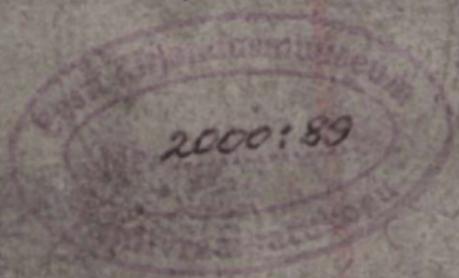
Syma Gutri Rafefismus, the Laste Oppus.

R J G A

— 90 — 90 — 90 — 90 — 90 — 90 — 90 — 90 —

Bei Samuel Lorenz Frölich.

Jummalal kūmme Kässu.

Eesimānne Käss.

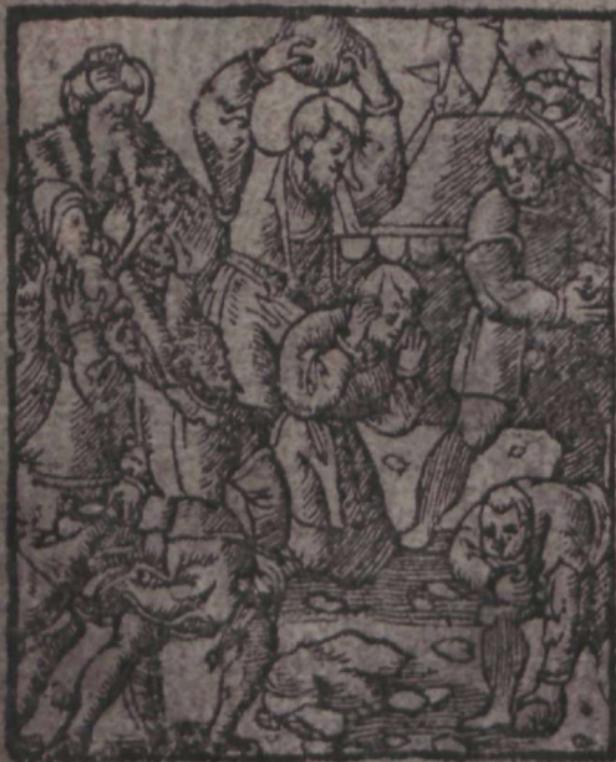
Sinnul ei peā mitte muist
Jummalid üllemä minno een.

Mes se om?

Meije peāme Jummalat ülle kige Aßja pelgum
mästama nink ustma, ehet temmā pāle lootma.

Sinna ei peā mitte Issandai
 omma Jummalta Sunne fur-
 jaste priukina ; seft Jummal ei
 tahha seddā mitte nuhtlematta
 jättå / ke temmå Nimmie furjaste
 prugip.

Mies se om?

Neje peāme Jummalat pelgāmā nink armastama,
 Ne temmå Sunne man ei vannu, ei neå, ei noijo, ei
 , ei ka pettå ; enge peāme seddā kige Håddå sissen
 ni heilama, vallema, litmå nink tånnåmå.

Kol-

Sinna peāt pūhhā Pāīnu
pūhhendāmā.

Mes se om?

Meije peāme Jummalat pelgāmā
et meije Juttusi nink temmā God
peāme seddā pūhhāb piddāmā,
vpmā.

Sinna peat omma Esså nink
omma Emimå auwustama / et
sinno Kåssi häste fåup / nink sinna
Lafotva ellåt Ma påål.

Wes se om?

Jummalat pelgåmå nink armastama,
unambid nink Essandid arrå ei pelle,
cåme neid auwustama, neid or-
detma, nink neid armsaz nink

Wijes

Mes ütlep muid Jummal ligi neli
sinatsist Kässust?

Temmā ütlep nida : Minna se õf
sand sinno Jummal / olle üts
wäkkewo svihhane Jummal /
te neide päle / kumma minno
svihkawa Wannambide Pattu
Koddo otsip Lastepäle / folman-
da nink neljändä Pölswe sisse. Ent
neile / kumma minno armastasva
nink minno Käsku piddävwä / te
minna Hääd / ammak tuhhandä
Pölswe sisse.

Messe om?

Jummal åhwärdap nuhhelda like , kumma ueni
sinaste Käsku ülle astwa ; Seperräst peäme temmä
Wihha velgämä , nink ei peä mitte nisugguste Kästi
wasta teggemä. Ent temmä tootap Armo nirk uit
Hääd ligille , kumma temmä Käsku piddämä. Sep-
erräst peäme teddä ka armastama , temmä päle
lootma , nink hääl Meisel temmä Kässude perrä teg-
gemä.

Wihha

EDVINANNE TÜK, EOMISSEST.

Minna ussu Jummala se Is
sa / Eigerwåggewå Saissa nink Ma
Loja sisse.

Mes se om?

Minna ussu, et Jummala minno kile Lodu. Äshukä om
lolu, musle andnu Ihho nink Henge, Silmi, Körwu nink
kile Lu, liikmisi, Meelt nink Moistust, nink veel üles
peav: pälse se, Reivid nink Kängi, Söki nink Joki, Maija
nink Kotta, Maist nink Last, Poldo, Töprid nink kile
Hääd, kige Ihho nink Ello Tarrvistusse nink Pätoitus
sega rikkalikkust nink eggapäivä önnistap, kige Hääd
est laitsap nink kige Kurjat eest hoijap nink paimendap
nink sevdä teep temmä kile selgesit issalikkust Armust nin
Hel

Mes se om?

Minna ussu, et minna ei voi mitte, otimasi Valge
ehk Väest, JESUSSE KRISTUSSE, minno Issanda sisse
ehk temma mannu tulla, enge pühha Vaim om m
lábbi Armo. Oppusse kutsu omme Andidega walgu
nu, vigen Ussun pühhändamu nink üles piddānu, otsse
nida kui temir à seddà foggonakristlikko Koggodus
påål kutsup, foggup, walgustap, pühhändap nink
susse Kristusse man peáp vigen ainun Ussun. Kuni
kristlikkun Koggodussen temma mulle nink figille U
eggävänwå kik Pattu rikkalikkult andis annap,
wiimsel Päinval minno nink kik Koohid saap üles
tämä, nink mulle kike Ustjidega Kristusse sissen ütte
west Ello andma. Se om föttelikkult töjsi.

Jumma Issa-Meije Palwus.

Meije Issa / fe sinna ollet Zaiwan.

Nes se om?

Jummal tahhap meid sega hálitseda, et meije péam-
astma, teddå meije armhat Essa ollewat, nink meid tem-
má ðige Latse, et meije fulgeste nink kige Lotussega teddé
peame palema, kui arma Latse omma armhat Essa pale-
lawa.

Eddi

sunnius.

Kolmandelt. Kuis Wessi ni suri Aſſu woip tettā?

Wessi ei te seddā tottehikkult mitte , enge Jummala Sȫnna , kumb se Vega nink se We man om , nink use , kumb Jummala Sȫnna Been ussup. Gest ilma Jummala Sȫnnata om Wessi paljas Wessi , nink ei ûle mitte Ristminne ; Ent Jummala Sȫnnaga om se ûts Ristminne , se om ûts armo tåus Ello Wessi , nink Wessi. Gündmisze Wihtminne , pühhā Waimun Nida kui pühhā Parvel ütlep : Titusse Namatun kolmanden Pätklin : Läbbi Pühhā Waimo Jällesunnitamisse nink Wastseteggemisse Wihtmisze , kumba tempi riksalikkult meije päle om wäljā kallamu , läbbi Jesusse Kristusse meije Onnisteggiā , et meije temmā Amust õiges tettu , iggaetse Ello Perrändajis saasse Lotusse perrā. Se om tottelik Sȫnna.

Neljändelt Mesi sis nääd nisuggune Wessi Ristminne tähhendäp?

Temmā tähhendäp , et wanna Adam peáp meije is sen läbbi eggápäiwäitse Kahitsemisse nink Pattu Käännisse ärräuppottetama , nink ärräkoolma kige Pottu nink kurja Himmuga , nink peáp eggápäiwä jälle eit tullemä nink üllestouisma wästne Juniminne , te Digus sen nink Puhtussen Jummala een iggaetse elläp.

Kun es se kirjotet om?

Pühhā Parvel Roomal 6. ütlep : Meije ollemie Kristusega mahhamattetu läbbi Ristmisze Surema siss. Õtse kui Kristus om ülles ärrätetu Koohjist , läbbi Aluviustusse , nida peämē ka meije wästsen Eelus läimä.

Mes om Altari Säakrament?

Se om meije JESANDA JESUSSSE
KNUSSSE töttelit töisine Ihho nink Verri,
Leivä nink Wina al, meile Risti-Rahwale sūvraä nint
juuvva Kristusseßt essi sætu.

Kun es se Kirjotet om?

Nida kirjotava pühhå Ewangeliisti, Matteus, Mar-
kus, Lukas, nink Pühhå Apostel Pawel:

Meije Jhand JESUS Kristus / sel Õdl / kui
temmå ärräanti / sis wöt teminå Leibå/tånnås/
minres nink and omimille Jüngrille / nink üttel:
Vee / sõge / se om minno Ihho / kumb teije
eesti unitas. Seddå tekke minno Mälletusseß.

Selsammal Kombel wöt teminå fa Karri-
fat perräast Oddango-Sööm Aiga / tånnås nink
and

fest / sesinane Karril om se wassine Leppning
minno Verren / kumb teihe nink mitma eest
årråwalletas / Pattu Andis andmisses. Seddå
tekke / nisaggede kui teihe seddå jode / minno Mal-
letusseß.

Mes awwitatap nisuggune Söminne nink
Jominne?

Seddå nåutwå meile nesinatse Söenna: Teihe eest
årråantu nink årråwalletu Pattu Andis and-
misses. Se om: Et meile Saakramendin Pattu
Andisandmäst, Ello nink Önnistust neide Sönnu läbbi
antas: Sest kui Pattu Andisandmäst om, sääl om fa-
Ello nink Önnistust.

Ruis ihholik Söminne nink Jominne ni suri
Aju woip tallitada?

Söminne nink Jominne ei te töttelikult seddå mitte,
enge ne Söenna, kumma sääl saisva: Teihe eest årrå-
antu nink årråwalletu Pattu Andisandmis-
ses. Kumma Söenna se ihholisko Sömissse nink Jo-
missse man omma kui Pätkü pühhän Saakramendin
nink ke neidsanum Sönnu ussup, sel om, mes nemme
ütlerwå nink towotawa, se om, Pattu Andisandminne.

Res sis pühhå Altari Saakramenti tullulik-
kult wasslawöttrap?

Paaftma nink ihholikkult händå walmisiama om kii-
taunis wåljsäpidine Walmistaminne: Ent se em dige-
de ausa nink walmis / ke neid Sönnu ussup: Teihe eest
årråantu nink årråwalletu Pattu Andisand-
misses. Ent ke neid Sönnu ei ussu, eht fest katsite mõ-
lep, se om umbustlik, nink ei olle mitte digede walmisteti:
Sest se Söenna, Teihe eest / pürväp selgid ussell
Eüddämid.

Qm

Hil omma Jummal. Rikkusse Wōtme?

Jummalala Rikkusse Wōtme om se Woimis / kumba
meije Issand Jesus Kristus Ma påäl Armo Oppusse
Kulutamisse sisse om saadnu, neile Pattatsille, kumma
hendā Pattust kāändwā, Pattu Andisanda, ent neile,
kumma hendā Pattust ei kāna, Pattu kinnitādā; Nida
kui Kristusse Sönnä tunnistava.

Ruis sis Issand Kristus ütlep?

Nida ütlep temmā Jani Ramatun 20. Pätkükk:
Otse kui Issä minno om lähhätänu, nida lähhätä minna
teid ka. Wōtke pühhå Waimo, kelle teiye Pattu andis
annate, neile omma nemmā andis antu / nāk kelle teiye
Pattu kinnitāte, neile omma nemmā kinnitetu.

Minktarbis es nesinatse Wōtme kõlbava / ehet
mes Tullu es neist om?

Sedda nāutwā meile, ne Sönnä: Kelle teiye Pat-
tu andis annate / neile omma nemmā andis
antu. Se om, et Ustjille Innimistille Kristusse Niim-
mel Pattu andisandmist, kumba temmā läbbi omnia
Werre nink Sprima neile om saatnu, Kulutetas nink kinni-
tetas et neide Ust peäp Langembaß minnemā, neide
Süddame Teedminne kinnitetämä nink waigistatama;
Sest Ustu perra tullep Rahho Söäme sisse / kui Pat om
andis anta.

Ruis Inniminne woip Pattu andis anda?

Inniminne ei te sedda tottelikult mitte kui Innimin-
ne hennesest essi, enge Ammeti perrast, Issanda Kristusse
Räskimisse pale, nida kui ne Sönnä tunnistava: Kelle
teiye Pattu andis annate / neile omma nemmā
andis anta; Wōtke pühhå Waimo. Sest otse
kui Innimisse Pojal Ma påäl Woimus em; Pattu an-
dis

vis anda, nida vili k. minna jõe vili.
tusse Ammeti sisse säädnu, kui teminā ütlep: Õtse kui
Issa minno om lähhätänu/nida lähhätä minna
teid ka. Jan. 20, 21. Nink Luk. 10, 16: Ke teid kui-
lep / se kulep minno.

Belles sis peäp andis antama Pattu?

Neile, kumma tösisitsen Kahhitsemisen omme Pattu
üles tunnistava, nink allandikko Ustlikko Sõamega
Armo nink Rõmustamist Jeesusse Kristusse perrast pab-
lewa. Nida kui Issand Kristus Luwallutselle ütlep,
Matt.9, 2. Olle redimsa / Poig / sinno Pattu
omma sulle andis antu. Nink Pattu kahhitsa-
jalle Maiselle, Luk. 7, 48. 50. Sinno Pattu olgo
Sulle andis antu; Sinno Ust om sinno awwi-
tanu; minne ärä Rahhoga.

Belles sis Pattu peäp kinnitetämä?

Kigille Umbusejille, nink neile, kumma henda Pattus
ei känä, kumma wallato Kombel Pattu sisse jawä ellä-
mä, nink kik Kristlikko Mannust ärräpulgva; Nide
kui meise Issand Jesus Kristus oppetap. Matt.18, 15.
Kui sinno Welli sinno wasta Pattu teep / sis
minne nink nomi teddä henne nink temmä wai-
jel ürsindä. Kui temmä sinno kulep / sis olli
sinna omma Wellie wostnu. Ent kui temmä
(sinno) ei kule / sis wöötta weel sitte eht kaks hens-
nega/ et kik Assi saisap katte eht kolme Tunnista-
jide Siun. Ent kui teminä neid ei kule / sis
ütle seddä Roggodusselle; Ent kui temmä ei
Roggodust ei kule / sis peä teddä kui Pagganae
nink Miiutnisse!

Pat-

Wes se om Pattalle Rāumā?

Omme Pattu Jummalake, nink temmā Assemel
Kerk-Essandalle ülestunnistama.

Mittus tükki es sis Pattale Rāumisse man
peāwā ollema?

Kas Tülli I. Et Inniminne peāp omme Pattu üles-
tunnistama. II. Et temmā seddā Wallale Kulutamist
ehk Andisandmist Kerk-Essandast nida peāp wastarvōt-
ma nink Ustma / õtse kui olles temmā seddā Jummalaist
essi kuulnu nink samu; Ei peā mitte katsite mōtlema, enge
kindmāste Ustma, Pattu se läbbi ollewat andisantu Tai-
wan Jummala een.

Märatsid Pattu es sis peāp ülestunnistetama?

Jummala een peāp Inniminne hendā kigist Pattust
sūudlikus tunnistama, ka neist, kumbe meise ei tijā nink
ei tunne, nida kui meije Issa-meije Palwen teme. Eat
Kerk-Essanda een peāme ennege neid Pattu ülestunnis-
tama, kumbe meije tijāme, nink omman Sōamen tun-
neme.

Rumma es ne Pattu omma?

Suur peāt sinna omma Ello, Saisuisse pāle kaema
Jummala kumme Käsku perrā, weel es sa ollet Essa,
Emma, Poig, Tüttär, Essand, Emmänd, Sullane;
kas ja ei olle olnu, sõnnarvōtlit, ussutav ehk ussin. Kas
sa kelleke ollet Kurja tennu Sōnnu ehk Òðga, kas sa ol-
let marrostamu, holeta olnu, middāke hukka saatnu, ehk
lahjo lasenu sündidā.

Ütle / pallem / mulle lühhibitesselt / kuitao minna
Pattale Rāumissen omme Pattu peā
ülestunnistama?

Nida woit sinna Kerk-Essanda wasta ütteldā:

Aurvo,

Nuvolik Rerk Eſſand, minna pāle juur, minna
həf minno Pattu illestunnistamist kaulda, nink Jum-
mala polest neide Andisandmist mulle fulutada.

Minna waine Pattane tunnistat üles Jummalalle
nink finnole, et minna olle rassedaste, Mōtte, Ēonna
nink Tōga Pattu tentu, nink sega Jummala Vibha
nink Nuhilust ärrätemu. Ent minna sahitse omme
Pattu ligest Süddāmest nink palle neid andis Kristusse
perräst, ke minno Pattu eest om ärräksolu. Minna tah-
ha eddispāide henda parrandada. Armas Jummala
anna mülle se tarbis omma pühha Vaimo.

Se pāle pēáp Rerk Eſſand ütlemā?

Jummala olgo sulle armolit, nink kinnitago sinno
Ustu. Amen.

Clink weel?

Kas sinna ka ussut / et minno Andisandminne
ka Jummala Andisandminne om?

Ka minna ussu.

Sis ütrelge temmā.

Nida kui sinna ussut, nida sundko sulle; **N.** minna,
minno Issanda Jēsusse Kristusse Kästmissse pāle, anna
sulle andis sinno Pattu, Jummala se Issa Nimmel
Jummala Poja Nimmel nink Jummala pühha Vai-
mo Nimmel. Amen. Minne ärrä Rahvoga. Amen.

Onfa Lutri Küssimisse!

Rumbe neilt pēáp küssitāmā / kumma Lutri
wale tahtiva minnā.

1. Kas sinna ussut henda Pattatse ollewat?

Ka, minna ussu, minna olle pattane.

2. Kustas sinna seddā tijāt?

Jpiddānu.

C

3. Kas

3. Kas sinna ka tahbita omme Pattu?

Za minna tähbitse, mit se teep minnille väega hääget, et minna Jummalat vasta olle Pattu tennu.

4. Mes ollet sinna sis omme Pattuga Jummalast ärätenu?

Temmå Wihha nink Muhtlust, ajalikko Surma nink iggarvest Hukkust. Rom. 6.

5. Kas sinna ka lodaat önsas sada?

Za, minna loda.

6. Mistes sinna sis hendä römustat?

Minne armast Issandast JEsusseest Kristusseest.

7. Res om Kristus?

Jummalala Poig, töttelik Jummal nink Jumminne.

8. Mittus Jummalid om?

Üts ainus; Ent kolme kõest, Issä, Poig, nink pühhå Waim.

9. Mes om sis Kristus sinno eest tennu / et sinna hendlä temmäst römustat?

Temmå om minno eest ärräkolu, nink om omma Verd Risti küllen minno eest ärräwallanu, Pattu An-dihandmisses.

10. Kas om Issä ka sinno eest ärräkolu?

Ei olle mitte, kest Issä om ennege Jummal, pühhå Waim ka. Ent Poig om töttelik Jummal nink töttelik Jumminne, Risti küllen minno eest ärräkolu, nink om omma Verd minno eest ärräwallanu.

11. Kuis sinna seddä tijät?

Pühhast Arino-Oppusseest, nink Saakramendi Sõnust, nink temmå Ihho nink Verreman, kumb mulle Saakramendin Kihlaß om antu.

12. Ülele mulle neid Sõnnu?

Meije Issand JEsus Kristus / sel Õöl / kui temmå ärräanti, sis wõt temmå Leibä / tännäss/

nás / mics nint end ommitile žungriue /
üttel ; Wotke/ soge/ se om minno Ihho/ kumb
teihe eestantas ; seddå tekke minno Mälletusseß.
Selsammal Kombel wót temmå ka Karri-
kat perräst Oddango- Södm- Aliga / tannåß/
nink and neile / nink üttel : Wotke nink joge kik
se sisest/ sesinane Karrik om se wastne Pepping
minno Verren / kumb teihe nink mitma eest
ärrå walletas/ Pattu Andisandmisseeß. Sed-
då tekke / nisaggede kui teihe seddå jode / minno
Mälletusseß.

13. Kas sinna sis ussut Saakramendin Kristusse
cõtelikko Ihho nink Werd ollewat ?
Ja , minna ussu seddå.

14. Mes sis sinno pannep seddå uskma ?
Kristusse Sõnna : Wotke nink sõge/ se om min-
no Ihho ; Joge kik se sisest / se om minno
Verri.

15. Mes peâme teggemå / kui meije temmå Ihho-
sõme / nink temmå Werd jome / nink nida
seddå Rilla wöttame ?

Meije peâme temmå Surma nink Werre Ärråwalla-
misi kulutama, nink se påle mõtlema, kuitas temmå meid
om oppetanu : Seddå tekke nisaggede / kui teihe
seddå jode / minno Mälletusseß.

16. Minkperräst peâme temmå Surma mället-
må / nink seddå kulutama ?

Et meije oppeme uskma, et ütsike Eood- Ässi ei olle woi-
ku kül tettå meije Pattu eest, kui ütsindå Kristus, idottal
Jummal nink Inniminne ; nink et meije oppeme hemo-
ma meije Pattu eest, nink oppeme neidsammu sureß ar-

aina, nink et meise henda utsindā temmāst rōmustame,
nink nida sesamma Ussu läbbi vnsas same.

17. Mes om teddā sis ajamu sinno Pattu eest
koolma nink kūl teggemā?

Temmā suur Arv temmā Essa vasta, minno nink mu
Pattatside vasta, nida kui kirjotet om Jan. 14. Rom. 5.
Gal. 2. Ewes. 5.

18. Minkperäst tahhat sinna sis Jummalas
Larwalle minnā?

Et minna oppe uskma, et Kristus minno Pattu peräst
surest Arvust om ärräkvolnu, kui parhella ütteldu; Nink
et minna peräst temmāst ka oppe Jummalat nink min-
no Lähhembat armastama.

19. Mes peäp Risti Innimist mannisema nink
ajama/ Altari Saakramenti saggas
daste wörmā?

Jumala polest peäp teddā Issanda Kristusse Käse
nink Towotus, peräst ka temmā omma Håddā, kumb
temmā Kala pääl om, sinna ajama / kumma peräst ni-
sugune Kästminne, Hålitseminne nink Towotaminne
sunnip.

20. Ent mes peäp Inniminne teggemā / kui tem-
mā säräst Härrā ei tunne / nink se Saakramendi
perä ei jannone ei ka issone?

Selle ei woi parremb Nouw sada antus, kui et tem-
mā esimält omma Puhho peäp haarma, kas temmäl ka
weel Libba nink Verd'om, nink ussuge Kirja, mes se seit
ütlep. Gal. 5. Rom. 7.

Toiselt / Rajage temmā henne ümbre, kas temmā ka
weel Alma sissen om, nink mõtlege, et temmäl Pattust
nink Doodast ei sa Pudust ollema, nida kui kirri ütlep.
Jan. 2. n. 5.

Esimandelt / sis saap ka jo Kurusat temmā ümbret
ollema,

Ulema, te leue
Pāinvā sissest piddi nink wāljäst piddi ei sa Nahhojatma,
nida kui Kurri teddā kutsup. Jan. 8. n. 16. 1. Peetr. 5.
Ewees. 6. 1. Tim. 2. 2. Tim. 1.

Hommogunne (Oddangunne) Palsvus.

Onnistago minno Jummal Issā / Poig nink
pühhā Vaim. Amen.

SInna tānnā finno / armas taivane
Sissā / läbbi JEsusse Kristusse / finno
Sarma Poija meije Issanda et finna
minno minnewāl Ööl (Pāinvāl) ni armolikult
ollet hoidni nink kaitstu. Minna palle finno /
finna tabbas mulle andis anda kik minno Pat-
tu / kumbega minna finno olle vihhastamu ;
Nink finna tabbas minno ka selfinatsel Pā-
invāl (Ösel) ni armolikult hoita Pattu / Häit-
usse nink kige Kurja eest / et kik minno Motte /
Sonna / Teggo nink Ello finno Meleperrāst
woiks olla ; Sest minna anna omma Ihho
nink Henge omma Kunningat / üslimbid nink
Wannambid / nink kik Risti Rahwast finno
Jummalikko Heolde nink Käite. Minno
pühhā Engel olgo minnoga / et Kurri Vain-
lanne ütteke Voimust minno ülle ei sa. Amen.

Palsvus enne Sōdm-Aliga.

Kit Silmā lootsva finno päle / Issand / nink
finna

Sinna aitivat ülles omma rohkelt Rät/ nink
teet sõnuslik/ mea ellap/ Hä Melega.
Nu olgo Jummalalle/ Issäle/ Pojale nink
Apörhäle Waimulle. Amen.

Seise Issi/ ke sinna ollet Taiwan/püh-
händetus sago sinno Niimmi/ sinno
Rikus tulgo meile/ sinno Tahtmin-
ne jündro kui Taiwan/nidaka Ma vääl. Meise
päivälisko Leibä anna meile täambä/nink anna
meile andis meie Südä/ nidä kui meise andis
anname ommille Süüidleisille. Nink ärä-
saatko meid mitte Kiisatusse sisse; Enge pasta
meid ärä Kurjast. Sest sinno perrält om
Rikus/ Maggi nink Auwustus/ igganetsel
Aol. Amen.

Isand Jummal/taiwane Issä/ önnis-
ta meid nink neidsinatsid sinno andid/
Erumbe meie sinno rohkest Arimust was-
ta idoottame/ läbbi JEsusse Kristusse/ sinno
arma Poi/ meise Issanda. Amen.

Halvus perräst Sööm-Aliga.

Sinnöke Issandat/sest temmä om heldes/
nink temm i heldus piissip iggiewe; ke
figelle Lihhalle Söki annan/ka Töprille
Söta annap/ nink norille Kaarsille/ kumma
teddä appihelima. Issandal ei olle mitte hä
Meel Hobbesi Wäest/ ei ka Mele Hä/ fenki
Quist;

Uuit; Jumalalle /
då velgärpå nink temmå Armo påle loetwa.
Nu olgo Juminalalle / Issäle / Pojalle nink
Pühähle Waimulle. Amen.

Seise Issä / kā sinna ollet Taiwan/
Pühahndetus sago sinno Nimmī/
Sinno Rikkus tulgo meile / sinno
Lahminne siundko kui Taiwan / nida ka Ma
vål : Meije pāivalitko Leibā anna meile
tāmbā ; Nink anna meile andis mette Südå
nida kui meije andis annaine ommissle Sünd-
leissle. Nink äräsaatto meid mitte Kiisatus-
se sisse ; Enge pastā meid ärä Kurjast. Sest
sinno perrält om Rikkus / Wäggi nink Aluwus-
tus / iaaawetsel Ahal. Amen.

Seise tānname sinno / Issand Jumi-
mal / taiwane Issä / läbbi Ississe
Säristusse meije Issanda / kige sinno
Andenink hädeggemisse eest / kā sinna ellät nink
walliset iggawest / iggawerses Aiaž. Amen.

KODDO OPPILS.

Ehk : Mönne Tunnistusse pühahst Kirjast /
kumma eggähiten kristlikun Saisussen Inni-
mist oppetawa / kuitao temmäl õigede nink krist-
likult omman Saisussen ehk Ammetin sünna
ellädā.

Müsskoppa / Pappi ehk Oppetajide Rohhus.
Piskop peáp ollema laitmatta , ütte Naise-Mees
Kaine, parras, ausalik, mõdra vastavõtja, oppetali.

... eit tu tigg... 100 piudja,
Luge tassane, eimitte riidsejä, ei ka ahne; Ke omma Mai-
ja häste wallitsep, sel sõnnarvöötlisko Latse omma, lige
ausussega (Ent ke omma Kotta ei tija wallitseda, kuis
temmä i sumimala Koggodusse eest saap Hoold kandma?)
Eimitte illane Kisti Ustu-Vötja : Et temmä ülles ei
paiso, nink Kurrati Sunodusse siisse ei satta.

Ruuliide nink Rihhel tunna Rahwa Rohhus omma Oppetajide wästa.

Sõge nink joge m:s neil om, seist Edteggijä om omma
Palga wåart. Luk.10,7.

Issand om Armo-Oppusse kulusajille säädmu, Armo
oppusseest ellädä. I.Kor.9,14.

Ke Sõnnaga oppetetas, se jaggako ka lugesuggust
Hääd selle, ke teedä oppetap. Arge eissige mitte, Jum-
mal ei lasse hendä mitte naarda. Gal.6,6.

Vannambid kumma häste wallitseva/ peäp katterew-
ra Autso wåart petämä: eissiärrälakkult neid / kumma
Edöd teggewä Sõnnarnink oppusse. Seist Kirri üt-
lep: Sinna ei peä Härjale Sunud kinni keutmä keä Riht
peßäp. Nink Edteggijä om omma Palga -wårt.
1. Jün.5, 17. 18.

Meije palleme teid, Wellitse, neid tutta kumma teije
seünt tööd teggervä, nink kumma teile een saisiva Issan-
dan, nink kumma teid manutseva; Nink piddäge neid
veel eumämbest armsak / neide Ed perräst. Olge rah-
holikko henne wäHEL. 1. Tessal.5, 12. 13.

Kui ja vürme Oppetajid, nirk olge neile sõnnarvöötl-
isko, seit nemmä v al va va teije Henge eest, nida kui ne,
kumma Alervo peä va andma: Et nemmä seddä Rõmu-
nat ja s., nink ei mitte puuhaten, seist se ei olle teile mitte
hä. Heebr.13, 17.

Jlmilekkost ülembist.

Jänts Henga olgo ülembille allaheitlik, kummil

en nege Jummalast. Nink lun üllembid om, ne omma
Jummalast saetu. Kea nüud üllembide vasta pannep,
se pannep Jumala Sädusse vasta. Ent Kumma
vasta pannerwa, ne sawa Kohto-Sonna hennie ülle
sama. Eest Päris ei olle mitte Häteggole Peljuß, enge
kursale. Temmä ei kannu mitte ilmasjata Mõka. Eest
temmä om Jumala Sullase, tassjoa Nuhtlusseß selle,
ke Kurja tep. Rom. 13, 1, 2, 4.

Allambist.

Andke Keisrille mes Keisri perräst, nink Jummalalle,
mes Jumala perräst om.

Seperäst sunnis allahheitlik olla, ei ütsindā Nuhtlusse
perräst, enge ka Süddame teedmisze perräst. Eest se
perräst massate ka Tatšinnat. Eest nemina omma Jum-
mala Sullase, kumma ikles je pçal omma. Eis tasso-
ge nuud eggamihelle, omma Wölga; Tatšinnat, kelle
Tatšinnat sunnis. Tolli kelle Tolli sunnis: Pelgo,
kelle Pelg sunnis: Auwo kelle Au sunnis. Rom. 13, 5, 6, 7.

Eis männitse minna nuud, kige eesmält testa Palle-
missi, Palvussid, Een-palvid nink Tännamissi like Ju-
nimiste eest, Kuningide eest nink kige eest kumma üllembä
omma. Et meije ütte rabholikko nink waiki Ello wõimae
piddäda, kigen Jumala peljassen nink Alusassen. Eest
se om hä nink vastavötlit Jumala meije Õnnitegijä
een. I. Tim. 2, 1.

Algata neide Meelde, Pälküile nink üllembille alla-
heitlikko nink sõnavaötlitko olla, nink kigille häle Eole
walmi olla. Tit. 3, 1.

Olge allahbeitlikko kigelle Jnnimiste Säädmissete Is-
sanda perräst, olgo Kuningalle, kui üllemballe, ehk Pa-
lküile, kui neile, kumma temmäst omma lähbätetu, Kuria-
tegijille kui Nuhtlusseß, ent Häteggijille Kittuyses.
I. Peetr. 2, 13.

Mihhe elläge omme Raiste man Moisstissega , nink
andke Raiste Suggulle , kui norgemballe Annunalle
Aunu / kui Ello Armo Kaas-perrāndājille , et teije , Pal-
wussille Puttust ei sa. 1. Peetr. 3, 7.

Raiste olge ommille Meestille allahetlikko , kui Essand-
ille : Nida kui Sara Nabrahamil sõnnawõtlik olli ,
nink kus teddā Essandas , kumma Õutris teije ollete sanu ,
kui teije Hääd teeđe , nink ei pelgā ütteke Hirmotamist .
1. Peetr. 3, 6.

Wannambide nink Laste Rohhus.

Wannamba ärge lihhotage omme Latse Wihhale ,
enge kasivatage neid Käristamissen nink Issanda Man-
nitsemissen. Ewees. 6, 4.

Latse kuulge omme Wannambid Issandan , fest se om-
bige. Aluvusta omma Essa nink Emmā , (se om ees-
mäne Käst , kummal Towotust om ,) et sinno Kässi
haste käüs , nink sinno Iggā pik olleß Ma pāäl. Ewees.
6, 1, 2.

Sullaste / Väntsikuide / Päwiliste / Töteggiide nink Teoliste Rohhus.

Sullase kuulge omme ihholikko Essandid Peljo nink
Värrissemissega , omma Sõame Baggaussen , kui
Kristust , ei ütsindā Silmi een orjaten , kui Innimiste
Mele perrast olla , enge nida kui Kristusse Sullase , Hen-
gest Juumala Tahmist tetten , ötse kui orjasse teije hä-
Melega Issandat , nink eimirte Innimissi ; Nink teedke ,
et mes hääd eggānts saap tegemā , seddā peáp tälle ka-
tassotama Issandast , olge Sullane ehk Wabbandik .
Ewees. 6, 5.

Perre Essandide nink Emmändide / ka Perre
Meeste nink Perre Väitsste Rohhus .
Essanda tekke ka seddāsamina neide wasta , nink jätke
mahha

mahtu ahuvaru hilti, sandat om Taiwan, nink temmā man ei vile Suru. Käemist. Emees. 6, 9.

Rige Nierembide Rohhus.

More olge Wannambille alaheitlikko; Nink piddāge Maivalust kinni, seest Jummalpanne pörki vasta, ent maddalille aua ap teinmā Armo. Sis allandage henda nūud Jummalā wāggemā kāe alla, et temmā teid üllen-dās̄ ommal Ajal. 1. Peetr. 5, 5, 6.

Lässja-Vlaiste Rohhus.

Se om õige Läss, ke ütsinda om, nink Jummalā pale lodap, nink jaap Palivusse nink Appiheitmissee pale, Õ nink Pāivā. Ent lä Lihha Himmun ellap, se om ellā-welt kolu.

Eggāütte Innimisse Sündiõ-Rohhus.

Sinna peat onima Lähhāmbat armastama, kui hea-dā eesti. Se Söonna sissen omma kik Kässu ütte roetu. Rom. 13, 9. Nink piddāge Palivust like Innimiste eest. 1. Tim. 2, 1.

Laulatamissest nink Ristmissest.

Kulutaminne Juttus-Järje päält.

Jummala Sadusse perrā tahtwa Abbi Elo sisse as-tu, Pöigmees N. nink temmā Mōrsia N. Nink nemmā vallewa, et Meije ütte kristlikko Palivust neide eest peame piddāmā, et nemmā seddā Jummalā Nimmel voisse naakata nink löppetada. Nink laetwa henda sel puuhul arivalikult üles kulutada eesmätsel (tdisel, kolmandal) hawal. Kui nūud kelleke middake neide Abbi Elo vasta om pajatamist, se tekkö seddā aig-faste, ehk olge perrāst wait. Jummal andko neile omma Armo nink Ünne. Amen.

Gest et senni Ajani kelleke teije Abbi. Ello påle ei olle
middåke olnu útlemist, sis ei peå ka eddispeide útsike sama
wastawoetus. Mina kússi sepperråst finnust, Poig-
Mees, (Mörsha) N. kas om se finno Meel, nink kas ol-
let finna sepperråst seddåfamma N. ommaß Mörshias år-
räkaemu (Poigmihheß wallitseñu) et finna teddå om-
maß Naisës tahhat wötta / (et finna temmåle kui om-
male Mihhelle tahhat minnå) temmåga ellå-nink kan-
nateda, mes Jummal teile jaap påle pannema / Håad
nink Kurja, Waisust nink Rikkust, Mörru nink Maggu-
sat, nink temmå mannu jådå, nink temmå man olla, sen-
ni kui Surm teid úttest årrålahutap? Sis útle suin aw-
walikult Jummal nink se Kisti-Nahwa een:

Ja / Jummalala Nimmel.

Suin Wahhetawa nemmå Sörmussid, andwa
töine töisekle Rät, nink sis útlep Rerk. Eßand:
Mes Jummal útte pannu nink saådnu om/
seddå ei peå útsike Inniminne lahutama.

Gest et teije möllemba töine töist tahhate Abbi kasas
wötta, nink ollete seddå Jummalala nink sesimatse Kisti-
Nahwa een awalikult ülles tunnistam nink se påle
Sörmussid wahhetam, nink kät töine töiselle andam, sis
laulata minna teid kocco, kui Abbi Ello Nahwast:

Jummalala se Issä Nimmel / Jummalala
Poja Nimmel nink Jummalala pühha Waimo
Nimmel Alihen.

Kuulge muid Jummalala Sönnast, mes Abbi
Ello om / nink kuitao Jummal seddå om
saådnu.

Nida úttel Jummal se Issand:

Ee ei olle mitte hä, et Inniminne útsindå om, minna
tahha

rahha tälle ütte abbi tetta, kumb temma ümber
ollema. Sis last Jummal, se Issand, rassedat Unne
Innimisse pâle saddada. nink temma uino maggama;
Nink temma wot ütte temma kulg-Luist, nink pand se
Alseme Lihhaga kinni. Nink Jummal, se Issand, teggi
ütte Naist sest kulle Luist, kumba temma Innimissest
wot, nink weije tetta Innimisse manju. Sis ütta
Inniminne: Se om Lu minno Luist, nink Lihha minna
Lihhast, tetta peäp Mihhe Naiseß kutsutama / sest et
temma Mihhest om wotu / Seperräst jaap Mees omma
Esa nink Emma mahha jâtmâ, nink omma Naise man-
nu jâmâ. Nink nemmâ sava ollema ûts Lihha.

Et teije nûnd henda Jummalat Nummel Abbi-Ello
sisse ollete andnu, sis kuulge ka eesmâlt Jummalat Kästu
Abbi-Ello perräst.

Nida ütlep pühha Pawel:

Naiste olge allahheitliko ommile Meestolle, kui ESSAN-
Dalle, sest Mees om Naiste Pâ, nida kui ka Kristus om
Koggodusse Pâ; Nink temma om omma Jhho Onnis-
tegija. Ent vtse kui Koggodus Kristuselle om allas-
heitlik, nida k. Naiste ommile Meestolle tigin Aljun.
Mihhe armastage omme Naist, nida kui ka Kristus on
armastanu Koggodus, nink om henda eesti se eest arri-
andnu, et temma tetta pühhândâß, puhhasten läbbi
We-wihtmisso Sônnan, et temma tetta hennile eesti
säes auvölitkus, Koggodusse, kummal ei ole Willa
ehk Käbbgrât, ehk muido särast, enge et temma olles
pühha nink laitmatta. Nida omma Mihhe wôlgo omme
Naisi armastada, kui omma Jhho. Kä omma Naist
armastap, se armastap henda eesti. Est keate ei ole eâle
omma Lihha wihtanu / enge temma toitap nink hâlitse-
tedda, nida kui ka Issand Koggodus.

Kuulge ka seddā Kristi nūl' Billisust, mes Jummat
Abbi-Ello pāle om pannu.

Nida üttel Jummal Naise wasta:

Minna tahha sulle valjo Wallo sata, kui sinna kāu-
mā pāle saat, sinna peāt Walloga Latsi Ilmale toimai-
nink sinno Meel peāp sinno Mihhele ollema allahbeitlit.
Nink temmā peāp sinno Essand ollema.

Vint Mihhe wasta üttel Jummal:

Sest et sinna ollet kuulnu omma Naise Hāald, nink
ollet sōnu fest Puust, kumma perrāst minna sinno kāssi
nink ütli: Sinna ei peā fest mitte sōmā. Arrawanno-
tu olgo Ma sinno perrāst, wainwaga peāt sinna henda se
pāäl toitma omma Ello Eāl, Oriawitsu nink Ohhakid
peāp temmā sullekandma, nink sinna peāt Kohto Wāl-
ja pāäl sōmā. Omma Palge Heen peāt sinna (omma)
Leibā sōmā, senni kui sinna jālle Mullas saat, kummaast
sinna ollet woetu. Sest sinna ollet Muld, nink peāt
jālle Mullas sama.

Rolmandalt.

Gis om se teiye Rōdm, et teiye tihāte nink ussute, kuitas
teiye Abbi-Ello Jummala een om wasta vōtlit, nink ön-
nistetu, fest nida om kirjotetu: Jummal loije Innimist
ommas Pāges; Jummala Palges loije temmā teddā;
temmā loije neid ütte Eshātse nink ütte Emmātse.

Nink Jummal önnist neid, nink üttel neide wasta:
Olge suggulikko nink soetage henda nink tāutle Maad,
nink tekke seddā hennelē allahbeitlitkus, nink wallitsege
ülle kalla Merren, nink ülle Linno Taiwa al, nink ülle
rik Ellājā, kumma Ma pāäl romarva. Nink Jummal
kaiye kik, mes temmā olli tennu, nink nātse, se olli wāe-
ga hā.

Seperrāst ütley ka Salomon: Ke Abbikasa saap, se
saap hāad Asja, nink saap Issandast Innistamist.

Meije Issa etc.

Pallekem veel.

Issand Jummal / ke finna Meest nstl Maist
ollet lontu / nink Abbi-Ello sissejäädnu / pale se
Joho Sugguga õnnistamnu / nink omma arma
Poja JEsusse Kristusse / nink temimä Mörsha/
se Kerko / Sallaust se sissen tahhändanu : meije
valleme finno pohjata Armo / finna es tahhas
seddā omma Lojust / Säädmist nink Õnnistam
ist mitte laste hukka minna ehe ärre riku/
enge armolikult meije seán hoita / ka sellenak
walle Abbi Ello Rahwalle omma Armo nink
Õnnistamist Joho nink Henge polest / Rahho
nink ütte-melega / Armust anda / läbbi JEsusse
Kristusse / finno Poja meije Issanda. Amen.

•
Mannitsemine enne Ristmist
Wadderide nink kile Kuulide
Vasta.

Jummalan armasteru Risti Innimisse.

Sest et teije seddā Last sija ollete tonu / et tem
mā pühhast Ristmissest peap ossalikkus sa
ma / sis om teil eesmält se pale mõtlemisi / maro
sen hääddalikkun Pölkwen sesamina Lask or
temimä em Romust uts Wihha Lask / Lih
hast / Pattun sadu nink sündinu / tum
mitte Jummala Rikusse sisse sada / t
Meest nink Waimust jalle ei sündi.

tu lahelle panna je önsa Pölv/
fumma sisse temmå pühhå Ristmisje läbbi saap.
Mitto reid omma ristitu / ne omma Kristust
henne väle tömbnu / ütlep pühhå Pawel. Segu
oppetap temmå / et meiße läbbi pühhå Ristmisje
Kristusse Lu kütmissib same / nink temmå sissen
Jummalast Sigusse / Raitsmisse / Ehte nink
Önnistussega same önnistetus / nink nida Viha-
ha Latfist Jummalala Armo Latssib same. Kum-
ma Pattiust ärrämöstu astwa Jummalaga
Armo Leppingo sisse / kui kige hä / kige Jumma-
la Armo Towotusse nink igganetse Ello Per-
rändäjä; Kumb Assi usklikkuile nink jõnnawöt-
likkuile Jummalala Latfille suurt Römu annap /
et nemmå tigen Häddän henda Jummalala / kui
omma Leppingo Seldsi Mihhe / nink Kristusse
läbbi ärraleppitetu Essä / Abbiist woiva römu-
tada / nink fest kindmå olla / nisagzedé kui nem-
må teddä Kristusse läbbi tööst melest appiheil-
wa. Nink woiva ka Surman se väle kind-
mäste lota / et se ussutaw Jummal / omma Lep-
pingo perrä / neide man saap saisma / nink mes-
temmå neile Armost om towotanu / nink püh-
hå Ristmissem kui Pitsatiga kinnitanu / ka tö-
saap andma.

unsest peäp teil ka Melen ollema se Bölg /
ituile Innumistille sunnis. Nemmå
vhå Ristmissem Jummalaga Lep-
/ nink towotawa ärrawandu Kurra-
temmå Tööd nink Tallitamist; to-
wota-

pühhå Waimo sisse. Sis peāvå omma ka
Ustu nink Sönnawōtmist Jummalat wast
üles näitma / kigen Håddan Jummalat man
Appi ožma/wastsen Ellun käimå; Nink ei peā
mitte nimmen wallitsajin Pattun ellämå/ pal-
jo wähhåmbäste Noija-Teggodega Kurrati
perrå heitmå. Neid istotetas Kristussega it-
tesuggutse Surma sisse / sis peāvå nemimå ka/
nida kui Kristus / Kannatussen kannatalikko
ollema/tälle omma Risti håål melel perrå kand-
ma/ka omma patlikko Lihha / temimå Himmo
nink Lahtmistega / läbbi eggapäiwätse Rahbit
semisse nink Pattust-Kåändmisje / Risti panne-
ma nink koletama.

Sest et se nūlid ûts nisuggune pühhå nink
kõrge Ässi om/ kummal ka se pühhå kolmainus
Jummal essi man om / sis peāme henda häste
hoidma / et meije rojatse nink walmistamatta
Söämega sijå ei astu. Meije peāme allandikko
nink ustrukko Söämega Jummalalle sesinatse
Latse Håddå ette kandma/nink temimå iggåwest
Armo sesamma påle pallema. Meije peāme ki-
gest mäest kaema / et meije läbbi Kurja nink ülli
julgeda Ello seddå suurt Hådd / mes meile Rist-
missen om kingitu / årrå ei kaota / nink et meije
sest Ar must årrå ei satta ; Enge kui meije olles
seme eßinu/ peāme peemibile läbbi süddamelik-
ko Pattust-Kåändmisje jälle tullema / nink om-
ma Leppingut Jummalaga wastseß teggemå.

... e Latte Wad-
dere / summa temmā assemel Kinnijā mist Ussie
fisse nink Sönnä wōtmist towotawa / peame
tōost melest holitsema / et jesinane Latz omma
Risti-Leppingo perrā Jummala peljussen kas-
watetas / et temtuā ka igga wetse Ello Perrā-
dājās winete woish sada. Nink seddā andko tāl-
le nink meilä figille se armolinne Jummal / läbbi
JEsusse Kristusse / meihe Issanda. Amen.

Ristmisje-Luggu.

Vimmitäge Last.

Zaggana årrā sinna furri
Wain / nink anna Maad püh-
hale Wainulle.

Wotta pühha Risti Tähhe omma Otsa +/
nink

geb / et finne Dässi påle podu recitatuhe pale ri-
täb: Min krik / mes Kristus Risti küllen sulle
hääb om saatnu Ristmissen sulle arwatas: et
finna ka Issandalle Kristusselle sedda Rissi / mes
temmä sulle saap påle pannema / tafnatalikult
peät perrå kandma / senni kui teminä sulle vimä-
te iggawest Auwustust / kumba teminä sulle läb-
bi omma Surma Risti kanno küllen om saat-
nu / Armuist saap andma.

Pallegem.

Ikgewäggewanne / iggawenne Jummal/
meije Issanda Jesusse Kristusse Essä / min-
na heika sinno Appi / sesinnatse sinno Sullase
(Mäntsiko N. påle / kā sinno Ristmissse Andet
palley / nink sinno iggawest Armo / läbbi se wais-
molikko Jälle sundmisze / pūwip. Wöita
teddä waata / Issand / mida kui finna ollet iittel-
nu: Pallege / sis teihe sade / okke / sis teihe lör-
wate / koppotage / sis arwatas teile üles. Siis
anna nüid seddä Hääd selle / keä palley / nink
arwiva üles Ust selle / keä koppotap / et temma
sesinnatse taivalikko Wihtmissse iggawest On-
nistamist saap / nink sinno Armuist towotetu ig-
gawest Rikkut perråndap / läbbi Jesusse Kris-
tusse / meije Issanda. Amen.

Pallegem west.

Ikgewäggewanne / iggawenne Jummal /
finna läbbi We-Uppotusse / emma kane
Rohko perrå / umbustikko Jima ollet ärrahul-

ure Armo perrå hoidnu; nink ärräkallestetu
Varaut / kige temmå Wæga / werrenen Mer-
ren ärräuppotanu / nink omma Israeli Rah-
wast kuivalt läbbi saatnu / nink sega omma
tullewa pühha Ristmisje Vihtmis tähhendä-
nu / nink läbbi omma arma Poja / meije Issan-
da JEsusse Kristusse Ristmisje / Jordanit nink
kik wet onsalikkus Pattu Upputamissem nink
ärrämösmissem pühhendänu nink säädnu. Mei-
je pallemeläbbi sesamma finno Pohjata Armo /
finna tahhas sesinatse omma Sullase (Nauka-
sito) N. päle armolikkult kaeda / nink teddä õige
Ujuga Wainun önnistada / et temmå küllen
woiz sada ärräuppotetus nink ärräkavetetus
kik / mes tälle Adamist om päle suundinu / nink mes
temmå ka essi päle se om tennu; nink et temmå
Umbustjide Arwust saaz ärrälahhutetus / nink
pühha Risti-Koggodusse Kirstun kuivalt nink
rahholikkult hoijetus / nink ikkes pallawalt
Wainun rõömsaste Lotussen finno Nimmie
sriah / et temmå / kike Ustjidega / sinnust towo-
etu iggawest Ello woiz sada / läbbi JEsusse
Kristusse / meije Issanda. Amen.

Minna wannuta finno ärräj
finna furri nink rojane Waini
sumimali se Issä + Poja / nink
pühha Waimo Nimmel / et finna
peat

peat taghvalentia / sifusse Kristusse Sullasel (Rautsi-
kust) / se minnitet as N. Amen.

Ruulgem puhha Markusse Ewangeliimi.

Int nemimā tōiwā Latši JESUSSE mannu/
Net temimā neid piddi putma. Ent Jüngri
töreliva neid / kumma neid kanniwa. Kui
JESUS seddā nāggi/sis saisse temimā wiibhatse/
nink üttel neide waasta; Laste neid Latši minni
mannu tulla/nink ärge keelke neid mitte. Sei
nissugutside perräst om Jumimala Rikku.
Töttelikkult / minna ütle teile / kā Jumimala
Rikku ei sa waasta wōtima / kui Latš / se ei sa si-
nā sisse tullema. Nink temimā wōt neid hōlm,
nink pand Kassi neide påle/nink önnist neid.

Mieje Issä/ ke sinna ollet Taiwan/ pühhān-
detus sago sinno Mämmi. Sinno Rikkus tul-
go meile. Sinno Lahtminne hündko/ kui Tai-
wan/ nida ka Ma pääl. Meije pāiwälitko Leibā
anhameile täämbā. Nink anna meile andis
meije Södä/nida kui Meije andis anname om-
milke Süüdleissille. Nink äräsaatko meid mit-
te Kiusatusse sisse. Enge pāsta meid ärä Kur-
jast. Sest sinno perrält om Rikkus/nink Wäg-
gi/ nink Aluwustus/ iggarwetsel Ahal. Amen.

Issand hoidko sinno Sisse-nink Välijämin-
nenist/ nüüd nink iggarwets. Amen.

Linnmitage Last.

N. Kas sinna wānnut ärä Kurratit?

Ja/ minna wannu.

Nink kik temimā Tööd nink Tello?

Ja/ minna wannu.

Nink kik temimā Asju nink kombid?

Ja/ minna wannu ärä.

Kas sinna ussat Jummalase Issä/ Eige-
vāggewā Taiwanink Ma Loja sisse?

Ja/ minna ussu.

Kas sinna ussat JEsusse Kristusse/ temimā
aino Loja meije Issanda sisse/ ke om sadu
pühhast Walmust/ linnale tulnu Mariast/
puhlast Jungrust/ kannatanu Pontsiusse
Pilatusse al/Risti päle podu/ äräkolu nink
mahha

Folmandei Päiväri üles tõstui Koolijid
üles lännu Taikvatte / istup Jummalat si-
gevääggewā Issā / hääl Käel ; säälit saap
temmā jälle tullema / sundma Elläwid
nink Koolijid?

Ja / minna ussu.

Kas sinna usut pühhā Waimo sisse / ütte
pühhā Kristlikko Kerkut / Pühhide Os-
saust / Pattu Andisandmist / sesinatse sinno
Lihha ülestõssemist / nink ütte iggaavest
Ellō?

Ja / minna ussu.

Kas sinna tahhat sada ristitus?

Ja / Jummala Nimmel.

Nimmitage Last.

Minna risti sinno N. Jummala se Issā
+ / nink Poja + / nink pühhā Waimo
Nimmel. +.

Kigewaggewānne Jummal / nink meiie
Issanda JEsusse Kristusse Essā / ke sinno
wastseest om sunnitānu / läbbi We nink püh-
hā Waimo / nink om sulle Eit sinno Pattu
andis andnu / se kinnitāgo sinno omma Ar-
moga iggaavetse Ellō sisse. Amen.

Rabho olgo sinnoga. Amen.

Issand töstko omma Palget sinno påle/
nink olgo sulle armolik.

Issand töstko omma Palget sinno påle/
nink andko sulle omma Rahho. Amen.

Mönne mu Küssemissie nink Kost-
missie wihest Kristliko Oppusse Pätküllist.
Mittus om Kristliko Oppusse Pätküki?
Viis.

Mist es nemmā pajatava?

Eddimanne patachap Jummalal kümme Rässust.

Tüine pühhå Risti-Ussust.

Kolmas Pühhåst Palwussefest.

Neljäs Ristimisse Saakramendist.

Wiies Altari ehk Issanda Kristusse Jhho nink Ver-
te Saakramendist.

Mes ne kümme Räsku tarbis tullewa?

Nemmā omma selle tarvis, et meije neide sissest peāme
oppma, mes Jummalahap, et meije peāme teggemā
nink jätimā, nink omme Pattu tundma.

Mes Risti-Use tarbis tullep?

Se näädáp meile, mes meije Jummalast peāme
tundma nink sama, et meije teddå bigede oppeme tundma
int seddå wsime tetta, mes temmā kümme Räsku sissen
neist pühwáp.

Mes se Palwus peáp awvitama?

Se näädáp meile, kuitao meije ikkes peāme Jumma-
lat palema, et temmā meile tahhas anda Ustku nink küm-
me Rässu Täutmist, nink meile seddå samma hoita nink
kasi vataada, ka et temmā kile, mes meid sest tahhap keeldå,
tahhas ärrävöötta.

Mes

Nemmå omma meile sevveräst sætu, et nemmå
fisse peåwå Ustu ärrätämå nink finnitämå, nink meid
Jummala armolikkust Towotusseest Kristusse fissen kui
Pitsati nink Lähhe, kumbe Jummal esti om säädnu nink
andnu, findmåß teggemå.

Wiel mënne Küssunisse / kumbe
Lawwalle-Tullejist küssitås.

1. Melles sinna Pattale nink Lawwale
tahhat minnå?

Et minna woiß sada omma Pattu andå, omma nôr-
fa Ustu finnitåß, nink minno Issanda Kristusse Surma
mälletåß.

2. Kas sinna sis ollet Pattu tennu?

Ja, minna olle rassedaste Jummala nink omma Läh-
hembå wasta essinu.

3. Mes om Pat?

Kik, mes Mele nink Mötte, Sönnä nink Könne, Es-
nink Teggodega Jummala Kässu wasta tettås.

4. Mes om Patru Palk?

Jummala Wihha nink Duhtlus, Surm nink Po-
go-Haud.

5. Kas sinna Rahhitset omme Pattu?

Ja, minna Rahhitse kigesi Svåmest, nink se teep mulle
wæga haiget, et minna Jummalat wasta olle Pat-
tennu.

6. Mes Clouw es sul om / ommissé Pattust
wallale sada?

Minna tahha Jummalat pallelda nink Jesusse Kri-
tusse sisse usku.

7. Mittius om Jummalid?

Uts aimis Jummal om, ent kolme kessi, Issä, Poig
nink pühå Waim.

Heilu Kristus, Gunnada nint Maria Poig.
9. Minke ka es temmā sinno om lunastanu?
Omma kibbedā Kannatusse, Verre nink Surmaga.
10. Kas sinna sis kindmāste issut/et Kristus ni häst
te sinno/ kui mu Rahwast om lunastanu?
Ja, minna loda kohhalt se påle.
11. Mes temmā sulle sis annap / sinno
Ussu kinnitussesh?

Temmā annap mille omma kallist Jhho nink Verd,
Leibā nink Wina al, sūwvā nink juwva.
12. Ent kuis sinna seddā kallist Roga peāt wasta
wōtma/nink mes Hääd es sulle seit saap?

Se, kā kuriaste sinna lääp.
Ello eest sāäl Surma sōöp.

Seperrāst peā minna usklikko nink puhta Sōämega,
ta sōämeliikko Palivega Kristusse kallist Jhho nink Verd,
wasta wōtma.. Sis saap minno Heng se läbbi rawvit,
setus nink õnsaß.

13. Mes sinna temmāle se eest jälle tahhat tettā?
Minna tahha teddā se eest littā nink tannadā, nink
omma vattast Ello parrandaava.

Kristliko Oppusse wiis Pātūlli.

Eddimanne Pātūk omma.

Jummalala kūmme Käsku.

Eesmānne Rāse.

Sul ei peā mitte muid Jummalaid, elle-
ma minno een.

Tōine Rāse.

Sinna ei peā mitte Issanda/omma Jum-
malala Nimmeku kuriaste pruuksma.

Rol-

Sinna peát púhhå Páisva púhhåndanæ.

Neljás Råst.

Sinna peát omnia Essä nink omnia
Emmå aufrustama / et sunno Råssi båste
fåüp/ nink sinna Kawwa ellåt Ma påål.

Wijes Råse.

Sinna ei peå mitte árråtapma/

Rues Råst.

Sinna ei peå mitte Abbi-Ello rikma.

Såitimes Råst.

Sinna ei peå mitte warrastama.

Bartesas Råst.

Sinna ei peå mitte Kawvalat Tunnis-
tust andma omnia Låhhembå wasta.

úttessas Råse.

Sinna ei peå mitte himmustama Låh-
håmbåtse Kotta.

Kummes Råst.

Sinna ei peå mitte himmustama om-
nia Låhhåmbå Naist/ Sunlast/ Nåutsikut/
Töbrast eft kif mes temmå verrålt om-

Kigist neist Råssust útiev Tummial ni-
dade: Mannia se Issand sunno Tummial/ ol-
le úts wågge wibhane Tummial/kå neide
påle/ kumma minno wibkawa/ Vanu in-
bide Kattu foddo otsip / Easte påål /

mo

nelle / kummo minno armastava nink
minno Råsku pideåvå / te minna hååd
ammak tubhande Pölvе sisse.

Se om:

Jummal åhwårdåb juhhelda kike / kumma
neidesinaste Råssude ülle astiva / seppräst peåme
temmå Bihha pelgåmå / nink ei peå mitte ni-
sugutse Råsku vasta teggemå. Ent temmå
tootap Armo nink kik Hååd / kigille / kumma
temmå Råsku piddåvå / seppräst peåme teddå
ka armastama / temmå väle lootma / nink håål
melel temmå Råssude perrå teggemå.

Edine Pätk om Pühhå Risti Usse.

MInna ussu Jummala se Issä / kigewägges
Miwå Taiwa nink Ma Poja sisse.

Nink minna ussu Jesusse Kristusse / temmå
aino Poja meisse Issanda sisse / kå om sadu püh-
håst Waimust / Ilmale tulnu Mariast / Jun-
krist / kannatamu Pontsiusse Pilatusse al / Risti
väle podu / örräkolu nink mahha mattetu / alla-
lannu Põrgo-Hauda / kolmandel Päiväl üls-
leätsnu Kooljist / ülles lannu Taiwatte / istup
Jummala / se kigewäggewå Issä / håål Råel.
Säält saap temmå jälle tullema / sundma Ellas
nid nink Kooljid.

MInna ussu pühhå Waimo sisse / ütte pühhå
Eciste

Kristliko Kee... / Pühha...
disandmist / Lihha üleslõssemist nink ütte igga-
west Ello. Amen.

Kolmas Pätk om.

Pühha Paltwus / eht Issā meije;
Nida kui meid meije Issand nink Õnnisteg-
gija Kristus Jesus essi om oppetanu
nink täsinu palleka.

Armas Jummal armatse meid/
Jesus Kristus kule meid.

Pühha Waim hoija meid.

M Eije Issā / kā sinna ollet Taiwan / pühhaus
detus sago sinno Rimini / sinno Riklus
tulgo meile / sinno Tahtminne sündko / kui Tai-
wan / nida ka Ma pääl. Meije päivälisko Leiba
anna meile tāmbā / nink anna meile andis mei-
je Sūdā / nida kui meije andis anname ommisse
Süüdaleisille. Nink äräsaatko meid mitte Kiu-
satustesse / enge västā meid ärä Kurjast: Gest
sinno perralt om Riklus nink Wäggi / nink Aus-
wustus / iggavetsel Alal. Amen.

Meljas Pätk om.

Pühha Ristmisse Saakrament.
Ristminne ei olle mitte paljas Vessi / enge
om Vessi / Jummalala Kässun saetu nink Jum-
mala Eönnaga ühhendetu. Nida ütlep
Kristus ommisse Jüngriille:

Musle

Syda hædi. Gevertast minge nink tette
Jüngriß kie Paganid / neid risten Jummo/a
se Issa / Poja nink pühhå Waimo Min. nel.
Kä ussup nink ristitas / se saap önsas sama / ent
ka ei ussu / se saap årråsunnitus.

Viies Pätk om.

Pühhå Altari Saakrament.

Altari Saakrament om meihe Issanda
JEsusse Kristusse töttelik töissine Jhbo/nink töt-
telik töissine Verri / Leiwå nink Wina al/meile/
Risti-Rahwale / siiwå nink juwwa

Kristusseest essi sætu.

Nida kirjotawa pühhå Ewangelisti / Mattensi
Markus / Lukas nink pühhå Apostel Pawel :

M Eije Issand JEsus Kristus / sel Dööl / kui
temmå laihe årråantus / sis wöd temmå
Leibå / tånnåß / murs nink and ommille Jüng-
rille / nink üttel : Wöcke / sôge / se om minno Jha-
ho / kumb teihe eest antas / seddå tekke minno
Mälletusseß.

Gelsammalkombel wöd temmå ka Karrikat
overtast Oddango Söödm-Aiga/tånnåß nink and
neile / nink üttel : Wöcke nink joge kie se fissest/
sesinane Karrik om se wastne Lepping minno
Verren / kumb teihe nink mitma eest årråval-
letas / Paitu Andishandmisseeß; seddå tekke ni-
sagede / kui teihe seddå jode / minno Mälle-
tusseß.

Jum-

Jummalta Ristisse Woimse / v.
Pattu andisandmisse / om se Woimus/
kumba Jummal pühha Juttisse Ammetille
om saädnu / Pattu fahhetajille nink usi liffuile
Pattatsille Pattu andisanda / nink Umbus-
likuile Pattu finnitådå. Nida ütlep Kristus
om mille Jüngrille nink kigille dige Kerkko-Op-
petajille : Õtse kui Eesa minno om lähhätänu/
nida lähhätå minna teid ka. Wötske Pühha
Waimo / kelle teihe Pattu andisannate / neile
omma nemina andisantu / nink kelle teihe Pattu
finitäte / neile omma nemina finnitetu.

Pattu üles Jumlastamine.

Uwolik Kerk-Essand / minna palle sinno/
A sinna tahhasz minno Pattu üle tunnistamis-
täi kiulda / nink Jummal polest neide Andi-
sandmist tulutada.

Minna waine Pattane tunnistatüles Jum-
malalle nink sinnole / et minna olle rassedasle
Mö.te / Sönnu nink Töga Pattu tenu / nink
se ga Jummalta Wihha nink Nuhtlust är rä-
tenu. Ent minna fahhetse omme Pattu kigest
Süddämest / nink palle neid ands Kristisse per-
räst / ta minno Pattu eest om är räkolu. Min-
na tahha eddispäide henda parrandada. Ar-
mas Jummal anna mille se tarbis omnia
pühha Waimo.

Jesus/ sessi et Odbang Jimaga om sanu/sinno
tottelitko Sónna / seddå Jummalitko wallosat
Künalt árrálaasko meije man árrákistu / parhel-
la selsinatsel hirmsal nink háddálikkul Áhal. An-
na meile kindmåt Usku / et meije sinno Sónna
nink púhhå Saakramente puhtaste woime píde-
dådå / meije Surma Tunnini. Amen.

Jummal Issä önnistago nink hoitko meid.

Jesus Kristus töstko omma Palget meije
påle / nink olgo meile armoliß.

Jummal púhhå Waim töstko omma Pal-
get meije påle/nink andko meile omma Rahho.

Jummalala Rahho / kumb förgemb om / kui
til Meistus/ hoitko meije Sdåmid nink Meeld/

Kristusse Jesusse fissen.

A M E N.

